

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

27/10/1998

C 652 Volksgezondheid, Leefmilieu
en Maatschappelijke hernieuwing

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

27/10/1998

C 652 Santé publique, Environnement
et Renouveau de la Société

Sommaire

Mardi 27 octobre 1998

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ - C 652

Interpellations et question orale jointes de :

- M. Joos Wauters au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "le soignant et l'aide soignant" (n° 2059)

- Mme Annemie Van de Casteele au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'organisation de la profession de soignant" (n° 2068)

- Mme Myriam Vanlerberghe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "la réforme de l'art infirmier" (n° 2106)

- Mme Ingrid Van Kessel au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'avenir de la profession de soignant" (n° 1512)

orateurs : M. Wauters, Mmes Van de Casteele, Vanlerberghe, van Kessel, MM. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, Van den Eynde, Van Erps, Valkeniers

Interpellation de M. Francis Van den Eynde au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'assouplissement éventuel de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 2099)

orateurs : MM. Van den Eynde, Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, Frédéric, Valkeniers, Van Erps, Detienne

Motions

Question orale de M. Hugo Van Dienderen au secrétaire d'Etat à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur "la position de la Belgique à l'égard de la conférence de Buenos Aires" (n° 1538)

orateurs : MM. Van Dienderen, Peeters, secrétaire d'Etat à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement

Inhoud

Dinsdag 27 oktober 1998

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING - C 652

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vraag van :

- de heer Joos Wauters tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de verpleegkundige en verpleeghulp" (nr. 2059)

- mevrouw Annemie Van de Casteele tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de organisatie van het beroep van verpleegkundige" (nr. 2068)

- mevrouw Myriam Vanlerberghe tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de hervorming van verpleegkundige beroepen die de kwaliteit van onze gezondheidszorg moet garanderen" (nr. 2106)

- mevrouw Ingrid Van Kessel aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de toekomst van het verpleegkundig beroep" (nr. 1512)

sprekers : de heer Wauters, de dames Van de Casteele, Vanlerberghe, van Kessel, de heren Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, Van den Eynde, Van Erps, Valkeniers

Interpellatie van de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de eventuele versoepeling van de wet die een reclameverbod voor tabakswaaren oplegt" (nr. 2099)

sprekers : de heren Van den Eynde, Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, Frédéric, Valkeniers, Van Erps, Detienne

Moties

Mondelinge vraag van de heer Hugo Van Dienderen aan de staatssecretaris voor Veiligheid en voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over "de Belgische positie ten opzichte van de conferentie van Buenos Aires" (nr. 1538)

sprekers : de heren Van Dienderen, Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid en voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE,
DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 27 OCTOBRE 1998

PRÉSIDENCE de
Mme Vanlerberghe

La séance est ouverte à 10.20 heures.

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSdag 27 OKTOBER 1998

VOORZITTER :
Mevrouw Vanlerberghe

De vergadering wordt geopend om 10.20 uur.

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vraag van :

- de heer Joos Wauters tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de verpleegkundige en verpleeghulp" (nr 2059)

- mevrouw Annemie Van de Casteele tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de organisatie van het beroep van verpleegkundige" (nr 2068)

- mevrouw Myriam Vanlerberghe tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de hervorming van verpleegkundige beroepen die de kwaliteit van onze gezondheidszorg moet garanderen" (nr 2106)

- mevrouw Ingrid Van Kessel aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de toekomst van het verpleegkundig beroep" (nr 1512)

Interpellations et question orale jointes de :

- M. Joos Wauters au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "le soignant et l'aide soignant" (n° 2059)

- Mme Annemie Van de Casteele au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'organisation de la profession de soignant" (n° 2068)

- Mme Myriam Vanlerberghe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "la réforme de l'art infirmier" (n° 2106)

- Mme Ingrid Van Kessel au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'avenir de la profession de soignant" (n° 1512)

De voorzitter : De heer Joos Wauters heeft het woord.

De heer **Joos Wauters** (ECOLO-AGALEV) : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben over deze problematiek al verscheidene keren van gedachten kunnen wisselen. Ik heb hierover immers reeds een aantal keren geïnterpelleerd. U heeft in een van uw antwoorden een rondetafelconferentie aangekondigd die ondertussen heeft plaatsgevonden en de nodige resultaten heeft opgeleverd. Er zijn daarenboven reeds een aantal maatregelen getroffen.

Volgens mij is er in verband met de verpleegkundige en de verpleeghulp sprake van twee grote problemen, namelijk de beroepstitel en de mogelijke creatie van een nieuwe categorie van verpleeghulp. Wat de titels betreft, ben ik van mening dat we zouden moeten streven naar één titel. Er moet evenwel ruimte blijven voor het invoeren van een aantal bijzondere beroepstitels, namelijk voor de geriatrie, de psychiatrie, de thuiszorg en de ziekenhuiszorg. Ik stel vast dat er momenteel ook een aantal functionele beroepstitels worden gehanteerd, zoals bijvoorbeeld de intensieve zorgen en de spoed, de pediatrie en de sociale verpleegkunde.

De sociale verpleegkunde is misschien een geval apart omdat die titel reeds lang bestaat. Sommige beroepstitels kunnen worden behaald na een derde studiejaar. Dit geldt onder meer voor de pediatrie en de geestelijke gezondheids-

zorg. Voor de intensieve zorgen en de spoed zijn eigenlijk geen specifieke opleidingen voorzien in het onderwijs, net zo min als voor de geriatrie trouwens. Verschillende scholen voorzien momenteel buiten het gesubsidieerde onderwijssysteem echter opleidingen voor geriatrie, intensieve zorgen en spoed.

Ik vind dit niet democratisch. Studenten die zich willen specialiseren in een vierde jaar moeten dit volledig zelf betalen. Er moeten volgens mij keuzes worden gemaakt. Zal men bijzondere beroepstitels goedkeuren ? Zal men in overleg met het onderwijs in een vierde specialisatiejaar voorzien ? Of zal alles worden opgenomen in het huidige pakket van drie jaar ? In het derde jaar bestaat momenteel de keuze tussen geriatrie, pediatrie, psychiatrie en thuiszorg ? Zal men zich op dit systeem concentreren ? Wat zal er gebeuren met de intensieve zorgen en spoed, die nu eerder toevallig in het KB zijn opgenomen ?

Enkel onze collega's uit Wallonië zijn daar gelukkig mee omdat dergelijke opleidingen daar in het onderwijs worden erkend. Voor mij gaat het hier wel degelijk om een bijzondere beroepsbekwaamheid. Spoed en intensieve zorgen beslaan niet alle taken uit de ziekenhuiszorg die als basisspecialisatie zou moeten bestaan. Wat is uw houding terzake ? Is deze evolutie nog terug te schreeven ? Zo ja, op welke manier ?

Als bijzondere beroepstitels worden voorzien, zal dan worden geopteerd voor een vierde jaar of voor de gewone cyclus van drie jaar? Wat gebeurt er met de functionele beroepstitels die nu reeds bestaan, zijnde pediatrie, intensieve zorgen en spoed? Zullen deze titels worden afgebouwd of omgeschaald naar een speciale beroepsbekwaamheid?

Wat gebeurt er met de gebrevetteerde verpleegkundigen? Kunnen zij een beroepstitel verwerven? Op welke manier zult u de gebrevetteerde verpleegkundigen A2 gelijkgeschakelen en onder welke voorwaarden? Op het terrein doen zij immers net hetzelfde werk.

In welke mate zal men in de normen de bijzondere beroepstitels opnemen? Met de algemene beroepstitel van verpleegkundige zal men in de verschillende diensten aan de slag kunnen en op die manier kan men een bijzondere beroepsbekwaamheid verwerven. Daarnaast kan men via bijscholing een bijzondere beroepstitel verkrijgen. Hoe zal men dit in de praktijk toepassen?

Een tweede groot thema heeft betrekking op de titel van verpleegkundige. In de vierde graad van het BSO kan men ook de titel van gediplomeerde verpleegkundige behalen. Daarnaast denkt men aan de titel van gekwalificeerde verpleeghulp. Mijnheer de minister, volgens mij hebben we op dit vlak een kans gemist. De eerste gediplomeerde verpleegkundigen zijn in juni 1998 afgestudeerd. Via mijn interpellaties wou ik precies aandringen op het invoeren van een differentiatie via de taakverdeling. Ik ben voorstander van één opleiding voor verpleegkundige die op graduaatsniveau moet worden georganiseerd. Daarnaast ben ik ook voorstander van het laten voortbestaan van de opleiding in het BSO, maar men moet dan wel de taken duidelijk afbakenen. Ik stel vast dat de drempel voor het BSO vrij laag is.

Er is nu drie jaar opleiding op niet-universitair niveau, drie jaar opleiding BSO vierde graad. De gediplomeerden doen net hetzelfde werk. Dat is te gek. Er moet worden bepaald welke taken deze mensen kunnen vervullen. Mijnheer de minister, u komt dan aan met het begrip verpleeghulp. Ik ben het ermee eens dat men met het begrip gekwalificeerde verpleeghulp kan aangeven dat deze mensen een aantal verpleegkundige handelingen kunnen stellen. Een specifiek takenpakket kan voor deze mensen worden voorbehouden. Uiteraard zou dit takenpakket ook door een gegradueerde verpleegkundige kunnen

worden uitgevoerd. De vraag rijst dan hoe men dit moet organiseren. Zal men dat in drie jaar doen of, zoals de Nationale Raad voor de Verpleegkunde voorstelt, in twee jaar? Er wordt dan een brug gemaakt van één jaar wanneer men de drie jaar behoudt en van twee jaar wanneer men terugschakelt naar de twee jaar BSO-opleiding.

Heeft men de mogelijkheid om het onderwijs, dat onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen valt, op korte termijn te veranderen? Is er al overleg geweest? Kan men niet beter een andere weg volgen? Men kan dan vastleggen welke verpleegkundige handelingen door gegradueerden kunnen worden uitgevoerd en welke door de verpleegkundigen met een BSO-opleiding. Als men een aantal taken voor de gekwalificeerde verpleeghulpen voorbehoudt, kan men het onderwijsstelsel behouden. Men kan dan voorstellen dat, gezien de democratische toegang, drie jaar voldoende is om gekwalificeerde verpleeghulp te worden. Men heeft dan weer de grote basisopties: ziekenhuis, geriatrie, thuisgezondheidszorg en geestelijke gezondheidszorg. Naar mijn mening is deze methode eenvoudiger.

Mijnheer de minister, het koninklijk besluit 78 zal gewijzigd moeten worden omdat men anders geen wettelijke basis heeft voor de verpleeghulpen. Als men het onderwijssysteem aanpast, ontbreekt de wettelijke basis voor het uitoefenen van het beroep door verpleeghulpen. De vraag is dan of men de wijziging van het koninklijk besluit in deze legislatuur rond zal krijgen. Ik pleit dan ook voor een andere weg, namelijk het voorbehouden van een aantal taken voor mensen met een opleiding BSO vierde graad.

Mijnheer de minister, ik hoop dat ik een duidelijk antwoord kan krijgen op deze vragen.

De voorzitter: Mevrouw Annemie Van de Casteele heeft het woord.

Mevrouw Annemie Van de Casteele, voorzitter van de VU-fractie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal proberen mijn interpellatie beperkt te houden, gezien de andere belangrijke vergaderingen die thans bezig zijn.

De heer Wauters heeft reeds heel wat vragen gesteld. Ik had mij aangesloten bij zijn verzoek tot interpellatie vanuit een bekommernis die wij reeds lang koesteren inzake de organisatie van het beroep van verpleegkundige. Daarover werden reeds meermaals vragen gesteld en interpellaties gehouden. De laatste

vraag hierover was die in de plenaire vergadering van 2 juli 1998. Dit gebeurde naar aanleiding van alarmerende berichten uit de sector van de gebrevetteerde verpleegkundigen. Men ging namelijk niet akkoord met een ontwerp van koninklijk besluit dat blijkbaar in omloop was. U heeft toen gezegd dat ik mij op sleeptouw liet nemen door vakbonden. Ondertussen zou er opnieuw overleg zijn geweest en zelfs een akkoord.

Ik bekken dat ik nu minder op de hoogte ben dan toen er een aantal dingen fout dreigden te lopen. De communicatie gebeurt blijkbaar vooral inzake probleemdoossiers, waarvan men dan de parlementsleden op de hoogte brengt. Voor de opvolging is het echter veel moeilijker.

De heer Wauters zal daarover misschien meer informatie hebben, gezien zijn banden met de sector. Ik wil u dan ook ondervragen, omdat u ons aankondigde de resultaten te zullen meedelen van het overleg en de uiteindelijke oplossing die er zou komen voor het specifieke probleem van de overgang van gebrevetteerde verpleegkundigen naar het nieuwe stelsel van algemene beroepstitel.

Eerlijk gezegd uit contacten op het terrein, zowel in de ziekenhuizen als in het onderwijs blijkt dat nog altijd zeer veel verwarring bestaat.

Mijnheer de minister, ik zou u graag nog eens enkele dingen op een rijtje willen zien zetten.

In eerste instantie is er de hele Europese discussie. Wat wordt er nu eigenlijk door Europa opgelegd en wat niet? Wat hebben wij in ons land nodig om op een degelijke manier tegemoet te kunnen komen aan de behoeften, rekening houdend met de demografische evolutie, de vergrijzing en de noden van onze bevolking enerzijds en anderzijds het bestaande aanbod van verpleegkundigen in de verschillende thans bestaande disciplines? Komt het creëren van twee verschillende groepen wel tegemoet aan de huidige evolutie en de noden op termijn? Zullen wij op een bepaald ogenblik niet af te rekenen krijgen met een personeelstekort in een van beide categorieën? Wat zijn de voorwaarden voor de beroepstitel? Wat zijn de voorwaarden voor de gebrevetteerden om de zogenaamde brug te maken? Als u maar een beroepstitel van verpleegkundige wil, maar daarnaast toch de verpleeghulp creëert, stevenen wij op termijn dan niet af op dezelfde situatie als nu, namelijk het verschil tussen A1 en A2? Op welke manier moeten volgens u de terreinen worden

afgebakend tussen de twee verschillende groepen? U weet dat er ondertussen op het terrein ook logistieke assistenten aanwezig zijn. Welke taken worden voor hen voorbehouden? Het lijkt mij nodig en nuttig dat iedereen de taken kent, vooral omwille van de verwarring die in het onderwijs blijkbaar nog bestaat. Ik heb enkel zicht op wat er in Vlaanderen gebeurt, maar terwijl u bezig was met uw hervorming in de gezondheidszorg in de verpleegsector, was men ook bezig met een reorganisatie van het onderwijs, van de hogescholen. Men had niet steeds de indruk dat er voldoende contacten waren om de reorganisatie van het onderwijs te laten inspelen op uw bedoelingen inzake beroepstitels en welke opleiding daartoe toegang kan geven.

In de vierdegraadsopleiding die nog niet lang bestaat en de A2'ers heeft overgenomen, blijkt er heel wat onrust te bestaan. Hoe kan een school voor verpleegkundigen vierde graad nog mensen aantrekken om deze opleiding te volgen als er geen toekomst meer is?

Mijnheer de minister, wordt er met de Gemeenschappen overleg gepleegd over de gevolgen van uw keuzes voor het onderwijs. Is er een geruststelling dat de opleidingen aansluiten bij de behoeften?

De heer Wauters heeft reeds gewezen op de problematiek van de normen. De verwarring inzake de personeelsnormen blijft bestaan. Ondertussen verscheen een aantal nieuwe koninklijke besluiten in het *Staatsblad*. Wat wenst u daarmee te bereiken?

- Voorzitter : de heer Minne

De voorzitter : Mevrouw Myriam Vanlerberghe heeft het woord.

Mevrouw **Myriam Vanlerberghe** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de hervormingen in de verpleegkunde zijn reeds langer aangekondigd. Ik zal de punten die de vorige spreker heeft behandeld niet herhalen.

Mijnheer de minister, het is van het grootste belang dat er duidelijkheid wordt geschapen, niet alleen voor degenen die nog aan hun studies moeten beginnen maar ook voor degenen die reeds actief zijn in het beroep.

Op dit ogenblik zijn er A1- en A2-verpleegkundigen. Als leden van de commissie voor de Volksgezondheid moeten we er in de eerste plaats voor zorgen dat de kwaliteit op het terrein niet vermindert. De Europese richtlijnen leggen een harmonisatie op. De hervorming is niet écht dringend maar

moet worden doorgevoerd. Bovendien moet de huidige toestand worden geëvalueerd. Dat veranderingen zich opdringen, staat echter buiten kijf.

Mijnheer de minister, ik ben bijzonder bezorgd over de kwaliteit van de verpleegkundigen en het aantal in de toekomst.

De huidige A2's voeren heel wat verpleegkundige taken uit. Na de hervormingen zullen de A2's verpleeghulpen worden. Zullen zij nog verpleegkundige taken mogen uitvoeren? Zullen er meer A1's nodig zijn? De vrees leeft en wordt versterkt door de benaming verpleeghulp en wijst erop dat deze mensen minder verpleegkundige taken zullen mogen uitvoeren. Is het de bedoeling dat de verpleeghulpen de taken van de A2's voortzetten of zullen zij andere taken uitvoeren? Mocht dit het geval zijn, dan zal de werkdruk van de A1's vergroten. We moeten de onzekerheid wegnemen.

Als de verpleeghulpen de taken van de huidige A2's zullen blijven uitoefenen, heb ik bezwaren tegen de titulatuur. Een hervorming moet een verhoging van de kwaliteit en van de waardering voor het beroep zijn. De naam "verpleeghulp" is geen goede keuze.

Een volgend punt is dat reeds werd rondgestrooid dat de verpleeghulpen slechts twee jaar opleiding zouden volgen in plaats van drie jaar. Vandaar de terecht bekommernis van degenen die van oordeel zijn dat een tweejarige opleiding niet tot hetzelfde kan leiden dan een driejarige opleiding.

Gezien de maatschappelijke evolutie zullen er steeds meer verpleegkundigen nodig zijn. Denk maar aan de veroudering van de bevolking, aan het stijgend aantal rustoorden, aan de thuisverpleging enzovoort. Maar wie zal men inschakelen? De verpleeghulpen? Ik voeg er meteen aan toe dat de term "verpleeghulpen" mij niet gelukkig stemt; het ware misschien beter geweest te spreken van "basisverpleegkundigen".

Voorts is er het probleem van de steeds sneller evoluerende diensten die eigenlijk een gespecialiseerd team van verpleegkundigen vereisen. In die zin moeten de huidige A1-afgestudeerden vaak bijkomende stages of vormen doorlopen. Is het in dat verband misschien te gemakkelijk om de huidige A2-afgestudeerden als basisverpleegkundigen te beschouwen en de A1-afgestudeerden als gespecialiseerde verpleegkundigen met een verplichte specialisatie over drie jaar?

Mijnheer de minister, graag ontving ik uw reactie op deze verschillende denkpijsten. En aangezien terzake h. el

wat denkpijsten worden gelanceerd, waarover blijkbaar heftig wordt gediscussieerd, ware het eveneens belangrijk te weten in welke mate de Gemeenschappen bij het overleg zijn betrokken en welke timing wordt vooropgesteld met betrekking tot de hervormingen.

Het is ook zeer belangrijk dat de kwaliteit van de zorg, zowel in de ziekenhuizen, in de rusthuizen als bij thuisverpleging, er niet op achteruit gaat.

Tot slot, mijnheer de minister, deze denkpijsten die uit de sector komen, zullen de goede kwaliteit van de zorg bewaren en volgens mij kunnen zij ook zorgen voor een waardering van het beroep. De studenten die in deze sector een studiekeuze moeten maken, hebben nood aan duidelijkheid omtrent de naamgeving en de toekomstmogelijkheden van de richting. Men mag niet vergeten dat er steeds meer verpleegkundigen zullen nodig zijn en dat bijgevolg steeds meer studenten in die richting zullen moeten worden opgeleid. Daarom pleit ik voor een duidelijke timing en voor voorzichtigheid nopens de naamgeving.

De voorzitter : Mevrouw Ingrid van Kessel heeft het woord.

Mevrouw **Ingrid van Kessel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, hoewel ik mij aansluit bij een aantal vragen van de vorige spreker, wil ik nog een drietal specifieke vragen stellen.

Ten eerste, er bestaat heel wat verwarring omtrent de opleiding van gediplomeerde verpleegkundigen. Als ik het goed heb begrepen, komen de A2's overeen met de voorheen gebrevetteerden en komen de afgestudeerden nu overeen met de gediplomeerde verpleegkundigen. Strikt genomen zouden deze laatsten, op basis van het koninklijk besluit van 1978, het beroep niet kunnen uitoefenen, aangezien hun beroepstitel niet is opgenomen in artikel 21 van voornoemd KB. Betrokkenen hebben dus een aantal vragen op juridisch vlak.

Bovendien vernam ik dat de beroepstitel "gediplomeerde verpleegkundigen" in een tussenfase in het koninklijk besluit van 1978 zal worden opgenomen, maar dat hij wel voorkomt in het wetsontwerp waarin de unieke beroepstitel "algemeen verpleegkundige" samen met "gegradueerde verpleegkundige", is geformuleerd.

De unieke beroepstitel gekoppeld aan een hogere opleiding roept heel wat vragen op. Immers, de formulering van de beroepstitel "gediplomeerde verpleegkundige" is zeer dringend.

Wat is uw mening in dat verband, mijnheer de minister? Ware het niet aangewezen de ene titel los te koppelen van de andere? De beroepstitel "gediplomeerde verpleegkundige" zou volgens mij dringend moeten worden ingevoerd, aangezien betrokkenen thans zijn afgestudeerd.

Ten tweede, de Nationale Raad voor Verpleegkunde heeft onlangs zijn advies afgeleverd. U hebt de afgevaardigden van de Nationale Raad gevraagd inhoud te geven aan de brug hoe de overstap naar de unieke beroepstitel algemeen verpleegkundige kan worden gemaakt. Uit informele bron heb ik vernomen dat geen voorwaarden worden gevraagd voor de inhoud die aan die brug wordt gegeven. Ik ben het daar niet helemaal mee eens. Volgens mij kan aan de brug een gradatie worden gegeven, naargelang de anciënniteit en de bereikte opleiding. Zomaar de overstap maken van de ene naar de andere groep, is volgens mij niet wenselijk en lijkt mij niet eerlijk tegenover de personen die een hogere opleiding hebben genoten.

Mijnheer de minister, hoe is uw houding terzake? Wat bent u zinnens met het advies van de Nationale Raad? Hoe is het advies van de Nationale Raad precies geformuleerd? Ging de formulering over de brug naar de unieke beroepstitel of naar de bijzondere beroepstitels?

Mijnheer de minister, zullen de huidige gediplomeerden, mits enige wijziging, de verpleeghulpen van de toekomst zijn? Ik verneem dat er veel verschil is in de kwaliteit van de opleiding van de gediplomeerden. De kwaliteit van opleiding van de ene school is niet de kwaliteit van de opleiding van een andere school. Er is ook een verschil in kwaliteit van de opleiding van de gediplomeerden van nu tegenover de gebrevetteerden, de A2-afgestudeerden van vroeger. Men zegt mij dat het niveau van de opleiding gezakt is. Is er, in overleg met de Gemeenschappen, een analyse gemaakt van de kwaliteit van de opleiding van de gediplomeerden van nu? Hoe staat dit in verhouding met de verpleeghulpen van de toekomst?

De voorzitter: De minister heeft het woord.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal pogen in zo duidelijk mogelijke termen de verschillende fasen die reeds werden doorlopen, te schetsen.

Mijnheer Wauters, de thematiek die werd besproken maakt een onderdeel uit van de globale thematiek van de

rondetafelbijeenkomst. De rondetafelgesprekken waren uiteraard nog ruimer. Ik stip aan dat buiten de fundamentele thematiek, er reeds een aantal besluiten werden genomen in uitvoering van de rondetafelgesprekken. Ik denk bijvoorbeeld aan de invoering van de mobiele equipe of aan het middenkader in de psychiatrische ziekenhuizen. Er is ook de verruiming van de planningcommissie voor medische en paramedische beroepen in het algemeen, naast de thematiek verpleegkundigen. Dit wil zeggen dat de planningcommissie die via de Pax Medica in het leven werd geroepen en die gestart is met opdrachten voor artsen, intussen werd verruimd naar tandartsen, kinesitherapeuten en verpleegkundigen. Het is de bedoeling om met alle verantwoordelijken jaarlijks een evaluatie te maken van de behoeften, het huidige bestand en de vooruitzichten naar overschotten of tekorten. Het is de bedoeling na te gaan of het verpleegkundig beroep al dan niet stimuli moet krijgen. De studies waarover ik beschik, zijn tegenstrijdig. Sommigen zeggen dat de werkloosheid voor de verpleegkundigen voor de deur staat; anderen beweren dat er een gebrek aan verpleegkundigen is. Alles hangt af van de gebruikte basishypothese. Tussen haakjes, met deze woorden wil ik de studies niet in een pejoratief daglicht plaatsen. Alles hangt af van de gekozen basishypothese.

Een volgend punt gaat over het beroep zelf. Het dossier kent een hele evolutie. Er zijn in mijn ogen evenwel twee negatieve punten. Ten eerste, het dossier beweegt niet zo vlug als ik het zou willen en, ten tweede, de neuzen wijzen nog altijd niet in eenzelfde richting.

Mijn uitgangspunt is nog steeds hetzelfde. Ik heb het ook tijdens de rondetafelgesprekken aan alle partners als boodschap meegegeven.

Om een aantal redenen, onder meer het feit dat de huidige gebrevetteerde verpleegkundigen hetzelfde doen als de gegradueerde verpleegkundigen alhoewel ze daarvoor niet hetzelfde worden betaald en ze niet dezelfde bevorderingskansen hebben, ben ik van mening dat we moeten evolueren naar één verpleegkundige. Als men voor dit systeem opteert, weet men dat men tijdens de overgangperiode nog een aantal gebrevetteerde verpleegkundigen zullen zijn. De vraag rijst wat daarmee moet worden gedaan. Ik wens een brugfunctie waarbij op een objectieve manier moet worden geformuleerd wat zij moeten aantonen om recht te hebben op die eenheidstitel van verpleegkundige. Ik denk aan een zekere supplementaire theoretische kennis en

een zekere supplementaire praktische ervaring. Het mag evenwel niet verworden tot het louter vergelijken van het onderwijscurriculum van A1- en A2-verpleegkundigen. Daarnaast moet een categorie komen van de zogenaamde verpleeghulp. Het gaat hier om personen die een geëigende opleiding hebben genoten. Ik zal het onmiddellijk hebben over hun profiel. Samen met de onderwijssector moet worden bekeken hoe lang de overgangperiode moet duren zodat ook zij zich zouden kunnen aanpassen. Dit is en blijft mijn uitgangspunt.

Vóór de vakantie kreeg de Nationale Raad voor verpleegkunde de opdracht een beroepsprofiel op te stellen voor de categorieën verpleegkundige en verpleeghulp. Dit werk is beëindigd. Ik kan u de teksten overhandigen. Zowel voor de verpleeghulp als voor de verpleegkundige heeft men een aantal zorgfuncties omschreven en de vaardigheden en de kennis die men daarvoor moet hebben. Daarnaast heeft men ook een aantal beheersfuncties bepaald en de vaardigheden en de kennis die daarvoor nodig is. Hetzelfde werd gedaan voor de pedagogische functies en de onderzoeksfuncties. Tot zover de vier functies die zij hebben omschreven in de profielen van zowel verpleegkundige als verpleeghulp.

Ik zal even ingaan op de vraag van mevrouw Vanlerberghe over het "omturnen" van de opleiding gebrevetteerden tot de opleiding verpleeghulp. Zij vroeg zich af of hier geen sprake is van kwaliteitsvermindering? Volgens mij mag u het niet in die zin bekijken. Wat heeft men nodig in de thuiszorg, het ziekenhuis of een ROB? Zij hebben verpleegkundigen nodig in de echte zin van het woord. Over welke kennis moeten zij beschikken? Er zijn een aantal taken die kunnen worden gedaan door mensen die een aangepaste opleiding hebben gevolgd.

De Nationale Raad heeft een profiel opgesteld van de verpleeghulp. Daaruit kan men een aantal taken afleiden. Ik wil me daarop niet laten vastpinnen. Volgens de wet moet de technische commissie dat uitwerken. Het profiel dat op tafel ligt, schijnt het toilet als belangrijke taak te weerhouden. Tijdens de discussie met de verpleegkundige assistenten is dat ook naar voren gekomen. Andere taken die men mijns inziens ook uit dat profiel kan afleiden, zijn het aanbrengen van verbanden, de spoeling van neus, ogen, en oren, het uitdelen en oraal toedienen van medicamenten enzovoort.

Wat de logistieke assistenten betreft, zij vervullen functies die ongeschoolden de kans bieden om interessantere jobs uit

te oefenen. Ze moeten zich bezighouden met het vervoer van patiënten, het bezorgen van maaltijden enzovoort.

Dit alles zou iedereen duidelijk moeten maken wat de behoeften zijn, en wat er in een bepaald type van instelling moet gebeuren.

Aan de Nationale Raad is gevraagd wat er moet gebeuren in verband met de relatie tussen gebrevetteerden en gegradueerden, in het licht van die ... de beroepstitel. Een werkgroep van de Nationale Raad heeft in dat verband een voorstel uitgewerkt. Ik probeer me te herinneren wat daar precies instond. Als men vijf jaar ervaring had, een aantal uren theoretische scholing en een stage achter de rug had, en een eindwerk had gemaakt, dan zou men uitzicht krijgen op die unieke beroepstitel. De plenaire vergadering van de Nationale Raad heeft dat voorstel besproken. De Nationale Raad heeft het echter van tafel geveegd.

Ik heb dan voorgesteld dat de Raad een alternatief zou uitwerken. Als dat eind september niet zou zijn gebeurd, dan zou ik zelf de hand aan de ploeg slaan. Eind september is een nieuw voorstel totstandgekomen. Ik heb hen uitgenodigd om daarover te spreken. Wat stellen ze voor? Hun aanpak wijkt toch enigszins af van wat ik zo-even heb geschetst. Ze stellen voor dat er zo vlug mogelijk die ene opleiding moet komen. Volgens hen moet dat vanaf 1 oktober 1999. Of dat voor de onderwijssector een haalbare kaart is, weet ik niet. Persoonlijk ben ik van oordeel dat dit een eerder korte overgangperiode is. Ik begrijp wel dat ze die overgangperiode zo kort mogelijk willen houden. Maar uit een contactname met de twee onderwijsgemeenschappen onthoud ik dat deze periode nogal kort is, en ik heb hen dat ook gezegd.

Voorts zeggen ze dat alle gebrevetteerden en gegradueerden die nieuwe unieke titel moeten krijgen, zonder enige bijkomende voorwaarde. Maar, zo stellen ze, de sector van het onderwijs zal de opleiding wel zo moeten uitbouwen dat een gebrevetteerde het diploma van gegradueerde kan halen. De sector moet daartoe dan wel bereid zijn. Ik stelde zelf een andere aanpak voor. Ik wilde de algemene, unieke beroepstitel toekennen aan de gegradueerden en aan de gebrevetteerden, mits een bijkomende inspanning. Ik heb gezegd dat die aanpak slechts haalbaar is als de Gemeenschappen bereid zijn onmiddellijk een opleiding te organiseren waarbij de gebrevetteerden het diploma van gegradueerde kunnen behalen. Ik vraag me af of dat kan.

Zolang de opleidingen niet georganiseerd zijn, zullen zowel de gegradueerden als de gebrevetteerden de beroepstitel krijgen. Ik vrees echter dat dit op het terrein weinig zal veranderen. Zij hebben immers nog steeds een verschillend diploma en de Gemeenschappen bepalen de lonen aan de hand van de diploma's en niet volgens de beroepstitel. De lonen zullen dus nog steeds verschillen. Bovendien zullen de directies van verzorgingsinstellingen waarschijnlijk nog steeds een diploma van gegradueerde eisen om hoofdverpleegkundige te kunnen worden. In de praktijk kan men hen dat niet beletten. De moeilijkheid schuilt dus in de overgangperiode. Men zal de brug puur zien in het licht van het diploma en het onderwijs. In de praktijk zal daardoor weinig veranderen.

Ik heb het hier over een advies dat de beroepsorganisaties en de syndicale organisaties unaniem hebben uitgebracht. De doelstellingen van beide blijven hetzelfde maar ik heb vragen over de aanpak.

Uiteraard heb ik reeds contact opgenomen met de Gemeenschappen. Op ministerieel vlak heb ik het contact met de Vlaamse Gemeenschap even laten rusten omdat er een portefeuillwissel is geweest. Minister Baldewijns kent het onderwijs nog wel van vroeger maar hij had uiteraard eerst enkele andere bekommernissen. Naar mijn mening heeft hij zijn inrijperiode nu achter de rug en ik zal dan ook contact met hem opnemen.

In de afgelopen week heb ik, als gevolg van mijn contacten met de Nationale Raad voor verpleegkunde, een persoonlijk gesprek gehad met mevrouw Onkelinx. Er blijken echter nogal wat verschillen in zienswijze te bestaan. De Franstalige Gemeenschap zegt ervan overtuigd te zijn dat hun bestaande opleiding van gebrevetteerd verpleegkundige beantwoordt aan het nieuwe profiel en de unieke beroepstitel. Zij zeggen dat de beide opleidingen die zij organiseren, tegemoetkomen aan het profiel. Mijn reactie was dat ik dat een eigenaardige situatie vind. Als dit effectief het geval is, waarom moeten er dan twee verschillende opleidingen zijn? Maar is dit uiteindelijk een zaak voor de Gemeenschappen. Als zij stellen dat de opleiding van gebrevetteerd verpleegkundige equivalent is aan die van gegradueerd verpleegkundige, dan heeft men nog steeds geen opleiding voor verpleeghulp.

Bij de Vlaamse Gemeenschap liggen de problemen enigszins anders. Men wil daar wel het concept van de verpleeghulp aanvaarden, maar men wil

de opleiding in drie jaar organiseren. Uiteindelijk behoudt men dus de opleiding van gediplomeerd verpleegkundige. In mijn ogen was het criterium voor de unieke beroepstitel een opleiding van drie jaar hoger onderwijs. Voor de verpleeghulp moest men in een opleiding van minstens twee jaar voorzien. Dat hoeft niet per se hoger onderwijs te zijn. Voor de kinesitherapeuten hebben wij dat via een parlementair initiatief geregeld. Als de Gemeenschappen dat echt willen, kunnen zij uiteraard de opleiding op drie jaar houden.

Dit alles is niet vervat in koninklijk besluit 78. Wij hebben bij wijze van spreken via de kranten vernomen dat de Gemeenschappen de opleiding willen veranderen. Zij komen ons niet vragen of dat overeenstemt met onze wetgeving en onze filosofie.

Het was mijn bedoeling alles in een algemeen wetsontwerp op te nemen. Aangezien deze situatie nog niet is uitgeklaard, zal dat er wat later komen. Ik zal dus verplicht zijn zo snel mogelijk voor één artikel te zorgen zodat de situatie geregulariseerd wordt. Anders wordt het voor de betrokkenen onhoudbaar.

Ten slotte, wat de bijzondere beroepstitels betreft moet ik toegeven dat ik mij kan terugvinden in de filosofie van de heer Wauters. Net zoals hij ben ik de mening toegedaan dat voor Spoedopname en Intensieve een bijzondere beroepsbekwaamheid is vereist. Wat is nu de situatie? Enkel de gebrevetteerden met een unieke beroepstitel kunnen een bijzondere beroepsbekwaamheid invoeren. Over de vraag of aan de gebrevetteerden die het statuut van gebrevetteerde wensen te behouden, ook bijzondere beroepsbekwaamheden moeten worden uitgereikt, spreek ik mij nu niet uit.

Alleszins is zeer recent na het jongste advies van de Nationale Raad die het geweer van schouder heeft veranderd, en uit mijn laatste contacten met de gemeenschappen gebleken dat de betrokkenen in een imbroglio vastzitten. Daaruit kunnen zij alleen via overleg geraken. Het gaat meer bepaald om de keuze voor een van beide modellen eventueel geamendeerd, en de vastlegging van de termijn waarbinnen alles moet zijn gerealiseerd.

De belangen van de partijen lopen natuurlijk uit mekaar. Enerzijds, heeft de Nationale Raad graag dat er zo weinig mogelijk interne meningsverschillen tussen gegradueerden en gebrevetteerden leven. Bovendien wil hij, zeker vanuit vakbondshoek, zoveel

mogelijk de gebrevetteerden verdedigen. Ik begrijp die houding, maar dat betekent niet dat ik er per se mee akkoord moet gaan. Anderzijds, heeft het onderwijs in de beide gemeenschappen al een hele resem hervormingen achter de rug. Nu wordt van hen verwacht dat zij opnieuw wijzigingen aanbrengen. Zolang elkeen deze problematiek echter vanuit de eigen gezichtshoek benadert, komt men niet tot een gemeenschappelijk akkoord.

Ik blijf in ieder geval bij mijn oorspronkelijk voornemen om zo snel mogelijk vertegenwoordigers van de beide gemeenschappen en van de Nationale Raad rond dezelfde tafel te brengen om hen te vragen of zij al dan niet overeenstemming kunnen bereiken. Dat is de enige te volgen procedure om op de kortste termijn een geldig antwoord op de problematiek te krijgen.

De heer **Joos Wauters** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de minister, wij zijn in de discussie inderdaad de grenzen aan het aftasten. U geeft die wel aan, maar u doet nog geen definitieve uitspraak.

Minister **Colla**: Ik blijf vasthouden aan mijn oorspronkelijke visie. Ik heb trouwens de indruk dat die door de meeste leden van deze commissie wordt bijgetreden.

Mochten de gemeenschappen echter bereid zijn om de door de Nationale Raad voorgestelde methode te volgen, dan zal ik geen hinderpalen opwerpen. Maar ik vrees dat men niet zo vlug op dezelfde lijn kan komen.

De heer **Joos Wauters** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de minister, voorts herinner ik u eraan dat ook ik voorstander ben van één opleiding verpleegkundige en de invoering van de term "gekwalificeerde verpleeghulp". Ik vrees in ieder geval dat wij er nooit meer uitgeraken. Mijnheer de minister, mijns inziens hebt u de sleutel voor de oplossing in handen, aangezien u de normen vastlegt voor de verpleegkundige handelingen. Ik stel voor dat u de onderwijsverantwoordelijken meedeelt dat u in uw beleid een onderscheid maakt tussen enerzijds, de verpleegkundige waarvoor een grauaat op hoger niet-universitair niveau is vereist en de gebrevetteerde waarvoor er in Wallonië nog een tweetal opleidingscentra bestaan en anderzijds, de verpleeghulp, met name degene die dat werk ondersteunt en de vierde graad van het BSO heeft doorlopen. U kunt daar dan aan toevoegen dat zij hun programma - of de cyclus nu twee dan wel drie jaar beslaat - daaraan moeten aanpassen.

Minister **Colla**: U moet goed beseffen welke gevolgen uw voorstel inhoudt. Wat u zegt druist in tegen datgene wat de gemeenschappen én ook de Nationale Raad voorstellen.

De heer **Joos Wauters** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de voorzitter, de Nationale Raad heeft het over twee jaren.

Minister **Colla**: De algemene filosofie verschilt. De Nationale Raad staat een andere aanpak voor dan u.

De heer **Joos Wauters** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de voorzitter, ik maak in verband met de verpleeghulp een onderscheid met de verpleegkundigen A1. De Nationale Raad doet dat ook. Ik laat in het midden of dat in een tijdsspanne van twee of drie jaren moet gebeuren. U stelt dat daarvoor in een takenpakket is voorzien. Men weet al welke taken men voor ogen heeft. Zo wordt er onder meer gedacht aan wondverzorging, het geven van baden, enzovoort.

Het is duidelijk dat vandaag bij de uitoefening van de verpleegkunde de gebrevetteerden hetzelfde werk doen. De ervaring die ze hebben opgebouwd is dezelfde als deze van de gegradueerden. Hun beroepservaring is dezelfde. Geen enkele dokter of patiënt weet wie een A1- of een A2-diploma heeft. Die mensen hebben dan ook recht op die basistitel. Daarvoor moet in geen overgang worden voorzien.

De verpleeghulp wordt grondig vernieuwd. De kandidaat-gediplomeerden die vandaag worden klaargestoomd, zullen de verpleeghulpers van morgen worden. Maar iedereen die uiterlijk voor juni van dit jaar is afgestudeerd, moet worden gelijkgesteld. Wie in juni 1997 is afgestudeerd, is een gebrevetteerde; wie morgen afstudeert, is een gediplomeerde. Er moet een brug worden geslagen voor degenen die nu afstuderen. Ze moeten die unieke titel kunnen behalen.

Ik heb nog een specifieke vraag over de bijzondere beroepstitel geriatrie. Wordt die ook toegekend aan de gebrevetteerden? Die niensen hebben immers veel bijscholing gevolgd en oefenen in de praktijk de job uit. Ook zij hebben recht op een gelijkschakeling. Ik deel uw mening dat alles nog eens goed moet worden bekeken. Misschien moeten we met de collega's van de andere parlementen bekijken hoe dat moet worden aangepakt. Dat is een goede suggestie.

Ik heb ook begrepen dat u er niet zult in slagen om tegen september 1999 met het een en het ander komaf te maken. Ik vind nochtans dat dringend beslissingen moeten worden genomen.

De **voorzitter**: Mevrouw Annemie Van de Casteele heeft het woord.

Mevrouw **Annemie Van de Casteele** (VU): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit begint stilaan op een processie van Echternach te gelijken. Ik beweer niet dat het de schuld is van de minister, maar wij moeten eens te meer vaststellen dat dit probleem mede veroorzaakt wordt door het feit dat de bevoegdheidsverdeling zo complex is. Zowel het onderwijs, als de kostprijs van de verpleegkundigen, die verschillen naar gelang het om een A1- of een A2-gediplomeerde gaat, spelen mee in de discussie en maken het zeer ingewikkeld en zeer moeilijk om een oplossing te vinden die voor iedereen bevredigend is.

Mijnheer de minister, u zegt dat u een profiel voor ogen hebt, zowel voor de verpleegkundige met unieke beroepstitel als voor de verpleeghulp - hoe die dan ook in de toekomst mag worden genoemd. Mijn bekommering is of dit niet al te zeer is toegespitst op instellingen en ziekenhuizen, waar de twee types kunnen samenwerken en waar een afbakening van het terrein mogelijk is. Maar er zijn meer en meer thuisverpleegkundigen, die eigenlijk alle taken moeten doen. Ik vraag mij af of men daar geen probleem creëert. Wat moet volgens u dan het profiel zijn waaraan een thuisverpleegkundige moet voldoen? Ik vrees dat deze mensen tussen twee stoelen vallen.

Wat de opleiding betreft stelt men in Wallonië voor om de twee opleidingen te laten bestaan, maar ze allebei dezelfde titel te geven. Eigenlijk is de achterliggende bekommering alleen de bestaande scholen te kunnen laten overleven. Ik heb daar wel begrip voor. Wij hebben in Vlaanderen gelijkaardige ellenlange discussies gevoerd omtrent de opleiding in de kinesitherapie. Wij weten dus dat de overlevingskansen van de scholen, hogescholen of universiteiten ook meespelen.

Minister **Colla**: Als ik zeg dat voor mij twee jaar volstaat, zeggen zij dat ze drie jaar willen behouden.

Mevrouw **Annemie Van de Casteele** (VU): Dat wilde ik nog zeggen. In Wallonië opteert men voor het behoud van de twee opleidingen. De vraag is of men dan in Wallonië nog een derde opleiding gaat organiseren voor de vorming van verpleegkundigen? Eerlijk gezegd, ik weet niet wat de beste

oplossing is, maar het lijkt op de duur wel een loterij, zeker voor degenen die nu moeten beginnen en niet weten waar ze aan toe zijn. Met de A1-richting weten ze wel waar ze aan toe zijn, maar de gediplomeerden bevinden zich toch in een zeer groot vacuüm. Wat men helemaal niet duidelijk maakt - tenzij de interpretatie van Joos Wauters de juiste is - is hoe de fameuze brug voor de bestaande verschillen moet worden geïnterpreteerd. In het voorstel dat men aan de minister heeft gedaan, wordt daar niets gezegd. Men zegt gewoon dat er in de toekomst twee opleidingen moeten zijn, die allebei dezelfde beroepstitel geven. Maar wat doet men met de bestaande verschillen?

Minister Colla : Ik herhaal nog eens het voorstel. Zij stellen zeer concreet voor om automatisch ook aan gebrevetteerden de nieuwe unieke titel van verpleegkundige te geven. Daarenboven vragen ze aan de gemeenschappen om een bijkomende opleiding te organiseren, zodat iemand, die nu het A2-diploma heeft, ook het diploma van A1 kan behalen.

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VU) : Dat geldt dus voor de nieuwe studenten?

Minister Colla : Dat geldt natuurlijk voor de bestaande afgestudeerden. Maar dat is nog een voorstel.

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VU) : Dat was niet zeer duidelijk uit hetgeen u daarstraks had gezegd. Deze afgestudeerden zouden dan toch als brug een bijkomende opleiding moeten volgen?

De heer Joos Wauters (ECOLOGALEV) : Als ik het goed begrip moet de brug worden gemaakt om in de classificatie A1-verpleegkundige te komen en er ook de verloning voor te krijgen. Nu is er geen druk om de verloning te verhogen. Het voorstel is alles te laten bestaan zoals het is, maar alleen de titel te erkennen. Dan kan men een overgang maken van gebrevetteerde naar gegradueerde om de verloning te krijgen. Dat aspect is voor mij echter secundair. Verder meen ik dat men aan de huidige gediplomeerden niet automatisch de titel moet geven, maar ervoor moet zorgen dat ze in de verpleegondersteuning terechtkomen. Als ze dan de titel willen halen, moet wel die brug worden gemaakt. Misschien is dat dezelfde brug als voor de gebrevetteerden, maar ik zou nu niet de mogelijkheid geven om de titel te dragen. De beroepsuitoefening als ondersteuning van de gediplomeerden zou ik wel toestaan.

Mevrouw Annemie Van de Casteele (VU) : Mijnheer de voorzitter, dat komt volgens mij neer op het verschuiven van het probleem naar een latere fase. Als ze dezelfde beroepstitel krijgen zal de vraag naar verloning toch worden gesteld, ook al hebben ze de brug niet gemaakt. Daarna zal de discussie volgen over de bijzondere beroepstitels. Mijnheer de minister, u zegt dat ze allen dezelfde beroepstitel zullen krijgen. In sommige gevallen, onder meer in Wallonië, leiden twee opleidingen tot dezelfde beroepstitel. De vraag is of men de bijzondere beroepstitel aan beide categorieën zal verlenen of enkel aan degenen die nu een A1-opleiding hebben gevolgd.

Er blijven dus een aantal vragen. Mijnheer de voorzitter, het zou wellicht niet slecht zijn mocht deze commissie diegenen die het voorstel hebben uitgewerkt hierover horen, want anders zullen we proberen elkaar uit te leggen waarover het gaat. Bovendien is alle informatie terzake welkom.

De voorzitter : Mevrouw Myriam Vanlerberghe heeft het woord.

Mevrouw Myriam Vanlerberghe (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt mijn twijfels niet allemaal weggelaten. Ik heb nog steeds een aantal vragen. Gezien de hervorming nog niet is afgerond denk ik dat het belangrijk is mijn vragen te herhalen. Iedereen die verpleegkundige wil worden zal het niveau A1 moeten halen, wat toch duidelijk een te hoog niveau is voor degenen die nu bijvoorbeeld een A2-opleiding aankunnen. Ik vrees dat u op die manier niet aan een voldoende aantal verpleegkundigen zult komen.

Bovendien meen ik dat dit voorstel vooral op de ziekenhuizen is gericht. Ook mevrouw Van de Casteele heeft deze opmerking geformuleerd. Ik kan mij indenken dat in een dienst de taken worden verdeeld. Ik vraag mij echter wel af of, aan een bed van een zieke, een verpleeghulp de A1-verpleegkundige kan roepen omdat een bepaalde taak niet de hare is.

Minister Colla : Dat voorstel is niet alleen gericht op ziekenhuizen. De grote vraag die ook rijst in de diensten voor thuisverpleging is dat men een aantal taken ook door bepaalde gekwalificeerden - die niet per se verpleegkundigen hoeven te zijn - kan laten uitvoeren. Naar mijn mening is dat mogelijk op voorwaarde dat er een zorgplan is en dat er eerst een verpleegkundige thuis is geweest ten

einde na te gaan of iemand meer handelingen kan stellen dan bijvoorbeeld enkel het toilet verzorgen. Het voorstel is dus perfect toepasbaar op de thuisverpleging.

Mevrouw Myriam Vanlerberghe (SP) : Er zijn hoe dan ook twee groepen. Men heeft verpleegkundigen en verpleeghulpen nodig in de thuisverpleging. Ik denk dat dat een zeer moeilijke zaak is en ik betwijfel of dat wel haalbaar is.

Ik blijf eraan twijfelen of de kwaliteit van de verpleeghulpen hoog genoeg zal zijn om aan de huidige vereisten te voldoen als men in een opleiding van twee jaar voorziet. Er zijn drie niveaus : de verpleegkundige, de verpleeghulp en de verzorgende. Ik zou u willen vragen dat u overleg pleegt met de Gemeenschappen ten einde duidelijkheid te scheppen in de diverse categorieën van verzorgenden die er momenteel zijn. Het gaat hier meestal om laaggeschoolden die evenwel verdienstelijk werk kunnen verrichten op het gebied van verzorging. Er bestaat terzake evenwel een waaijer aan opleidingen, wat geen goede zaak is voor de toekomst.

Mijnheer de minister, dat is evenwel slechts een vraag. In die materie mag ik mij immers niet mengen.

Minister Colla : De Vlaamse Gemeenschap heeft opleidingen georganiseerd die meestal de titel "verzorgenden" opleveren. Men vraagt mij dat deze verzorgenden d'office voor het beroep van verpleeghulp in aanmerking zouden komen. Mijn antwoord is negatief. De huidige opleiding voor verzorgenden voldoet niet aan de vereisten die aan een verpleeghulp worden gesteld.

Mevrouw Myriam Vanlerberghe (SP) : Mijnheer de minister, ik denk dat het probleem zich precies op dat punt situeert. In het huidige profiel van verpleeghulp wordt het verzorgende aspect wellicht te sterk beklemtoond, hoewel u het waarschijnlijk zo niet bedoelt. Naar mijn mening hebben we de drie niveaus nodig. Ik blijf evenwel twijfelen of men genoeg verpleegkundigen zal hebben als men verpleeghulpen minder taken laat uitvoeren dan A2's momenteel doen.

Ik kom tot het laatste en praktische punt. Mijnheer de minister, ik meen dat we er alle belang bij hebben de sector eerlijk te zeggen hoever de zaken vandaag staan en hoelang een definitieve beslissing nog zal uitblijven. Nu doen de grootste fantasieën de ronde. Men durft dus bijvoorbeeld niet aan de studiekeuze A2 te beginnen, wat

terecht is, want er wordt gezegd dat ze niet meer zal bestaan. We moeten daarover heel duidelijk zijn en zeggen dat een dergelijke beslissing niet voor vandaag of morgen is zodat de rust terugkeert en we in die belangrijke sector over voldoende aanbod blijven beschikken.

Ik vraag gewoon of het mogelijk is om de opleidingssector en de sector van al de mensen die vandaag aan het werk zijn, duidelijk de stand van zaken uit te leggen en hen te verzekeren dat de kwaliteit niet zal dalen, maar dat er gewoon een verschuiving zal zijn, wat in die hervormingen toch wel nodig is.

De **voorzitter** : Mevrouw Ingrid van Kessel heeft het woord.

Mevrouw **Ingrid van Kessel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb dus begrepen, mijnheer de minister, dat u de situatie van de gediplomeerde verpleegkundigen snel via een afzonderlijk initiatief wilt oplossen om hun beroepstitel "gediplomeerde verpleegkundige" te realiseren.

Wat het andere punt betreft geef ik u mijn persoonlijke mening. Ik heb steeds het standpunt verdedigd dat wij moeten opteren voor een unieke beroepstitel, een algemeen verpleegkundige die opgeleid is in het hoger onderwijs. Ik zal er nu niet dieper op ingaan.

Ik stel echter vast dat de meningen evolueren. Er zijn de signalen over een kwaliteitsverschil in de opleiding van de gediplomeerden en de gebrevetteerden van vroeger en de huidige, gediplomeerde verpleegkundigen. Ik hoor mevrouw Vanlerberghe over basisverpleegkundigen en de heer Wauters over verpleegkundige ondersteuning spreken.

Ik vraag mij dan ook steeds meer af of we de huidige verpleegkundigen via een duidelijke taakafbakening niet gewoon kunnen laten bestaan. Voor de titel van verpleeghulp moeten we iets anders zoeken, omdat dit vrij pejoratief klinkt.

We moeten niet de grote hervormingen doorvoeren, maar alleen een kleine verschuiving teweegbrengen en de taken, die nu op het terrein worden verricht, verscherpen.

Ik stel ook vast dat gediplomeerde verpleegkundigen, die nu nog maar pas zijn afgestudeerd, in de ziekenhuizen in sommige diensten wel en in andere niet worden ingezet op basis van het diploma waarover ze op dat ogenblik beschikken. De gebrevetteerden hebben meer ervaring en hebben voor sommige opleidingen i. t. d. een brugoplei-

ding gehad. Zij hebben niet de beroepstitel maar zij worden op verschillende terreinen ingeschakeld.

Inzake de gediplomeerde verpleegkundigen vraag ik mij echter af of we hen niet via een taakbeschrijving op basis van het profiel van verpleeghulp, een ander perspectief zouden moeten bieden. Zo moeten we geen grote hervormingen doorvoeren en hebben we alleen met een inschakeling en een verduidelijking van de huidige situatie te maken.

Dit is mijn vraag nadat ik heb gehoord hoe de meningen daaromtrent verdeeld zijn. De neuzen blijven in verscheidene richtingen staan en ik zie het niet gebeuren dat ze in dezelfde richting zullen komen.

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb met aandacht geluisterd, mijnheer de minister, naar uw uitleg over - lapidair uitgedrukt - de eenheidsverpleegkunde.

U hebt over de opleidingsniveaus gesproken. Ik neem echter aan dat u niet de specialisaties - zoals psychiatrische of pediatrische verpleegkundige - er zijn er nog andere - bedoelt en dat deze specialisaties zullen blijven bestaan.

De **voorzitter** : De heer Jan Van Erps heeft het woord.

De heer **Jan Van Erps** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de minister had het zojuist over de overbruggingstoets die gebrevetteerde verplegers kunnen afleggen als ze naar het nieuwe statuut voor verpleegkundigen willen overstappen. Hij zei dat deze toets niet zou bestaan uit een test van de theoretische vakken die deze groep van verpleegkundigen in hun opleiding niet hebben moeten volgen, maar wel uit een praktische proef. Dit lijkt mij een zeer goede optie. Ik vraag me echter af of niet alle gebrevetteerden zich voor deze toets zullen aanmelden en ook zullen slagen, aangezien ze reeds een grote praktijkervaring hebben. Zodoende worden de gebrevetteerden en de gegradueerden toch gelijkgeschakeld. Hierdoor kunnen voor de beheerders van de ziekenhuizen problemen ontstaan omdat ze hogere lonen zullen moeten uitbetalen. Is de minister misschien een andere mening toegedaan ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Colla** : Mijnheer de voorzitter, het is mogelijk dat bepaalde instellingen of organisaties of zelfs de Gemeen-

schappen cursussen organiseren. Het is dan ook niet ondenkbaar dat de theoretische situatie ontstaat waarin alle gebrevetteerden de unieke beroepstitel hebben en er de facto sprake is van een gelijkgeschakeling. Er is dan ook geen reden meer voor een verschil in loon. Hierdoor zouden de uitgaven stijgen.

Ik meen echter dat de omschakeling van gebrevetteerden een proces zal zijn dat over een langere periode zal worden uitgespreid. Er is immers permanente vorming nodig en het is praktisch onmogelijk om in een ziekenhuis, een ROB of een dienst voor thuisverpleging alle gebrevetteerden tegelijkertijd aan de cursussen te laten deelnemen. Men kan deze personeelsleden niet missen. Bovendien meen ik dat niet alle gebrevetteerden de overgang zullen willen maken. Volgens mij hoeven ze dat ook niet en hebben zij het recht om in hun huidige statuut te blijven met behoud van verworven rechten. Ook moet men rekening houden met het feit dat steeds meer verpleeghulp zal worden ingeschakeld, waarvan de kosten lager zijn dan van verplegers met een unieke beroepstitel. Ik zeg dus niet dat er geen financiële gevolgen zullen zijn, maar ik meen dat het probleem over de tijd zal worden gespreid.

De **voorzitter** : De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, de minister beweert dat het de gebrevetteerden vrij staat om niet aan de overbruggingstoets deel te nemen en dat ze de taken die ze altijd al hebben uitgevoerd, zullen mogen blijven uitvoeren. Een aantal jaren geleden werd de ongeschoolde verpleegkundigen, zoals kinderverzorgsters, beloofd dat ze dezelfde taken mochten blijven uitvoeren als ze vóór een bepaalde datum in dienst waren getreden. In de instelling waar ik destijds werkte, zijn nochtans op één dag 19 ongeschoolde verpleegkundigen afgedankt, ondanks het feit dat sommigen er reeds lang waren tewerkgesteld. Men heeft zich dus niet aan de belofte gehouden. Weliswaar heeft men een aantal van hen heropgevoerd en hen taken gegeven zoals sterilisatie. De meesten werden echter aan de deur gezet.

Ik hoop dat dit voor de gebrevetteerde verplegers niet het geval zal zijn.

- **Voorzitter** : mevrouw **Vanlerberghe**

Toen destijds de Orde van de architecten en de Orde van de tandartsen werden opgericht teneinde het beroep te beschermen, werd voorzien in een overgangperiode. Ik

ken persoonlijk een architect die van opleiding een technisch tekenaar was en die jarenlang het beroep van architect uitoefende. Hij werd als architect erkend omwille van zijn jarenlange ervaring en zijn basisopleiding. Met de tandartsen hebben we hetzelfde meege-maakt. Tandtechnici die konden aantonen dat ze over een jarenlange praktische ervaring en over de nodige bekwaamheid beschikten, werden met de tandartsen gelijkgeschakeld. Is het niet eenvoudiger om voor de verpleegkundigen een analoge regeling uit te werken? Alle verpleegkundigen met een A2-diploma die jarenlang hetzelfde werk hebben gedaan als verpleegkundigen met een A1-diploma zouden dan kunnen worden gelijkgeschakeld met A1-verpleegkundigen. Is dat geen oplossing?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Colla : Mevrouw de voorzitter, de laatste opmerking van de heer Valkeniers komt overeen met een van de adviezen van de Nationale Raad. Een tweede punt is het uitstoten van gebrevetteerden. Dit gevaar bestaat echter ook zonder dat er sprake is van een hervorming. Er is immers een paradox. De ziekenhuizen klagen wel eens dat ze het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Toch stel ik vast dat er een trend bestaat om in de mate van het mogelijke de gebrevetteerden door gegradueerden te vervangen. Dit geldt zeker voor promoties. Alhoewel er geen federale richtlijn bestaat die bepaalt dat men gegradueerde moet zijn om tot hoofdverpleegkundige te worden gepromoveerd, stel ik in de praktijk vast dat de meeste ziekenhuizen en verzorgingstehuizen deze functie voorbehouden voor gegradueerden. Gegradueerden kosten meer dan gebrevetteerden en toch geniet de eerste groep bij aanwerving en promotie de voorkeur. Ook zonder hervormingen is er dus een gevaar voor de uitstoting van gebrevetteerden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Interpellatie van de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over "de eventuele versoepeling van de wet die een reclameverbod voor tabakswaaren oplegt" (nr. 2099)

Interpellation de M. Francis Van den Eynde au ministre de la Santé publique et des Pensions sur "l'assouplissement éventuel de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 2099)

De voorzitter : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer Francis Van den Eynde (VL.BLOK) : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, begin 1997 werd de wet op het verbod van tabaksreclame - we zouden ze 'de wet Louis Van velthoven' kunnen noemen -, door de Kamer goedgekeurd. Om elk misverstand uit te sluiten, wens ik in herinnering te brengen dat mijn fractie zich heeft onthouden. Wij geloofden niet in de efficiëntie van de wet. Het blijft een feit dat een grote meerderheid, zowel een Vlaamse als een Franstalige, deze wet heeft goedgekeurd. Dit parlementair initiatief kon op de enthousiaste steun van de regering rekenen.

Het gebeurt niet zo vaak dat een minister van Volksgezondheid aan een lid van de oppositie belooft dat hij zal stoppen met roken indien dat lid een parlementair initiatief goedkeurt. Ik herinner u aan uw belofte waarvan ik de indruk heb dat u ze gehouden hebt. Ik wil niet beweren dat deze wet rozengur en maneschijn inhield. Maar alles leek vlot te verlopen.

Een klein jaar later, meer bepaald op 18 december 1997, voelden verscheidene leden van de oppositie waaronder de heer Detienne, de heer Dewael en ikzelf zich genooddakt u al vragen te stellen. De aanleiding hiervoor was een parlementair initiatief in het Waals Parlement tegen tabaksreclame dat, merkwaardig genoeg, eveneens een grote meerderheid kreeg en dat een voorstel omvatte in tegenovergestelde zin, waarbij door de fractieleiders van de meerderheid een compromis werd gesloten om deze wet af te zwakken. Op dat ogenblik hebt u gezegd dat daarvan geen sprake was.

Nu een jaar later, blijven bepaalde lobby's en bepaalde Waalse politici, met een halsstarrigheid een betere zaak waardig, al het mogelijke doen om deze wet af te schaffen of op zijn minst zeer sterk te verzwakken.

Ik herhaal, mij is het niet zozeer om de inhoud van de wet te doen, maar eerder om het principe. Indien het parlement met een grote meerderheid een wet goedkeurt, uitgaande van de bezorgdheid inzake de volksgezondheid, kan het niet dat een korte tijd later deze wet wordt getorpedeerd omwille van belangen die met volksgezondheid niets te maken hebben. Het gaat hier om het belang van een Brits grootkapitalist, de heer Ecclestone, die blijkbaar heel wat bondgenoten heeft gevonden bij de PS.

Enkele dagen geleden vernamen we opnieuw, bij monde van de eerste minister himself, dat het de bedoeling

was deze wet ernstig af te zwakken. Onmiddellijk bevestigde de heer Tant, fractieleider van de CVP, toch de grootste regeringspartij, dat hieromtrent een akkoord werd gesloten. Enkele dagen later werd het tegenovergestelde beweerd. Ik kan enkel vaststellen dat in minder dan twee jaar tijd twee ernstige aanvallen werden uitgevoerd op deze wet. Uitgaande van het Vlaamse spreekwoord dat driemaal scheepsrecht is, vrees ik dat het hiermee niet is afgelopen, alhoewel men ons voorhield dat de wet-Van Velthoven blijft wat ze is. Ik heb dit via de kranten vernomen, maar kende graag het officiële standpunt van de regering hieromtrent. Vandaar dat ik mij opnieuw tot u richt.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen : Mevrouw de voorzitter, collega's, collega Van den Eynde, vanuit de vaststelling dat uw fractie een zekere terughoudendheid vertoonde ten opzichte van de wet op het publiciteitsverbod inzake tabaksproducten, heerste bij mij de verwachting dat indien vanwaar dan ook steun kwam om deze wet te wijzigen in de zin zoals u dit wenste, u die zou steunen. Ik stel vast dat dit niet het geval was, en wel omwille van uw bekommernis om het imago van een Belgische instelling, met name het parlement.

Ik herhaal wat ik vorige week in de Senaat heb gezegd. De eerste minister heeft zeer recent zijn persoonlijke mening hieromtrent geuit, wat zijn goed recht is. Hij heeft eraan toegevoegd : "In deze geldt het een wet die het gevolg is van een parlementair initiatief. Dit moet voor de regering een parlementair initiatief blijven en de regering zal terzake geen initiatieven nemen." Als u mij vraagt of deze wet ooit op korte of op lange termijn zal worden gewijzigd, blijf ik u het antwoord schuldig. Dit hangt namelijk van het parlement af. Indien de Senaat een voorstel tot wijziging formuleert, behoort dit tot de verantwoordelijkheid van de Senaat. Mocht dit gebeuren, dan moet daarvoor een meerderheid worden gevonden en nadien zal de Kamer hierover moeten oordelen. Dit is de situatie.

De voorzitter : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer Francis Van den Eynde (VL.BLOK) : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil u toch herinneren aan het feit dat dit parlement al zo vaak zijn prerogatieven heeft afgestaan. In feite werd zijn wetgevende macht afgezwakt ten voordele van de executieve macht.

In die zin is het normaal dat een parlamentslid van de meerderheid of van de oppositie, bekommerd is om de vrijwaring van het parlementaire initiatief. Vanuit deze bekommernis heb ik mijn vraag geformuleerd. Ik heb met aandacht naar uw antwoord geluisterd en heb mij eraan verwacht. Ik ga er zelfs vanuit dat u volledig achter uw woorden staat.

Ik kan mij toch niet van de indruk ontdoen dat het de tweede maal is dat men tracht op een niet-parlementaire wijze dit parlementaire initiatief te torpederen. Ik ga er vanuit dat wij nog vóór het einde van de legislatuur met een derde poging te maken zullen krijgen. Ik ben dan ook van plan een motie in te dienen. Daarin zal ik niet enkel vragen dat de regering terzake geen initiatief zou nemen, maar ook dat zij hieromtrent geen enkel initiatief zou steunen, dit om het louter parlementaire initiatief van de heer Van Velthoven niet te fnuiken. U weet immers dat de steun van de regering ten aanzien van welk initiatief dan ook meestal van doorslaggevende aard is.

Le président : La parole est à M. André Frédéric.

M. André Frédéric (PS) : Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, je voudrais intervenir sur le sujet à titre personnel et de façon non polémique. J'ai bien entendu la réponse de M. le ministre qui renvoie à la Chambre l'initiative d'un éventuel assouplissement de la loi. Sur le fond, je pense que cette loi interdisant la publicité pour le tabac à partir du 1er janvier 1999 est une initiative nécessaire car la santé publique doit prévaloir sur tout autre intérêt.

Je voudrais néanmoins souligner le problème qui se pose concrètement pour des événements culturels et sportifs importants se déroulant dans la région dont je suis originaire, plus précisément autour du circuit de Spa-Francorchamps. Cette région peut être mise en difficulté sur le plan économique par suite de la suppression éventuelle du grand prix de formule 1. Vous n'ignorez pas que ce type d'événement a des retombées économiques importantes sur le secteur Horeca en particulier.

A ce sujet, M. Van den Eynde a oublié une étape dans l'historique qu'il nous a présentée. En effet, une directive européenne propose de reporter l'interdiction de la publicité pour le tabac à l'échéance de 2006. Je ne veux pas être plus catholique que le pape et je

souhaite, à titre personnel, un assouplissement de notre législation en la matière, de façon à s'aligner sur la directive européenne.

Le président : La parole est au ministre.

M. Colla, ministre : Mon cher collègue, la directive ne propose pas de maintenir la publicité pour certains événements sportifs jusqu'en l'an 2006. La directive donne la faculté aux Etats membres de la maintenir. Il y a là une nuance qu'il fallait préciser.

De voorzitter : De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer Jef Valkeniers (VLD) : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, zoals u weet ben ik geen roker en ben ik er voorstander van om zoveel mogelijk in te gaan tegen roken. U kent onze houding in het debat over deze materie. Wij waren van oordeel dat het wegnemen van publiciteit uiteindelijk niet zoveel zou uithalen. Onze groep heeft zich terzake dan ook onthouden. Ik heb toen voorgestemd met het verheugend resultaat dat u, mijnheer de minister, vandaag nog altijd niet rookt. Dat was toch uw belofte en ik denk dat u zich daaraan houdt.

Ondanks de campagne die gepaard gaat met deze discussie over het al dan niet toelaten van tabaksreclame, moeten wij vandaag vaststellen dat het aantal rokende jongeren nog toeneemt, vooral bij de meisjes. Dit schijnt onze twijfel in de efficiëntie van tabaksreclame te bevestigen. Als het inderdaad juist is dat er een toename is van jonge rokers, hoe denkt de minister dit dan te verhelpen ?

De voorzitter : De heer Jan Van Erps heeft het woord.

De heer Jan Van Erps (CVP) : Mevrouw de voorzitter, collega Valkeniers kan moeilijk veel resultaten verwachten van een campagne waaraan 1 frank per Belg wordt gegeven. Op jaarbasis wordt ongeveer 10 miljoen besteed aan anti-rookcampagnes, terwijl de tabaksindustrie nog altijd verscheidene miljarden aan publiciteit richt tot jongeren. Zij gaat daarbij zeer agressief tewerk. Op rockfestivals worden aan jongeren van 14 tot 16 jaar systematisch en op grote schaal pakjes sigaretten aangeboden.

Aan de collega van de PS wil ik zeggen dat wij inderdaad enig begrip kunnen opbrengen voor de lokale situatie. Maar ook hier gebiedt de eerlijkheid ons om vast te stellen dat het herspuiten van de reclame op een renwagen slechts een fractie uitmaakt van de kosten van een

dergelijke wagen. Daarnaast zien wij dat heel wat "renstallen" reeds overschakelen op andere reclame. Als het inderdaad juist is dat bepaalde "renstallen" aparte bedrijven of NV's zijn geworden die niet alleen gesponsord worden door maar ook afhangen van de tabaksindustrie, dan moet ik opmerken dat er niets is dat in deze tijd van mobiele kapitalen zo snel van eigenaar kan veranderen als een NV van enkele miljarden. Het is perfect mogelijk deze over te hevelen van de tabaksafdeling van een grote groep naar bijvoorbeeld een chocoladeafdeling. Dat soort argumenten lijkt mij bijzonder weinig relevant op ethisch vlak.

Le président : La parole est à M. Thierry Detienne.

M. Thierry Detienne (ECOLOGALEV) : Madame la présidente, selon mes informations, le secteur culturel aurait trouvé ou serait en voie de dégager des solutions alternatives pour pallier à l'interdiction de la publicité pour le tabac. En ce qui concerne le sponsoring sportif, si on lui permettait à nouveau de faire de la publicité pour le tabac, on observerait le même phénomène que voici dix ou quinze ans, lorsqu'on avait limité cette publicité par affichage. Le secteur publicitaire s'était alors immédiatement tourné vers le sponsoring culturel et sportif. Si nous acceptons des exceptions pour des événements sportifs précis, nous aboutirons à un report des budgets actuels investis dans la publicité sous différentes formes, sur tout ce qui entoure ces manifestations. Le secteur de l'industrie du tabac et de la publicité nous a appris que tout était une suite de contournements de l'esprit et des dispositions dès lors qu'une porte est laissée ouverte. Je redoute que ce soit le cas demain si la loi est assouplie.

Le président : En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Francis Van den Eynde en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Francis Van den Eynde

en het antwoord van de minister van Volksgezondheid en Pensioenen, verzoekt de regering geen enkel initiatief ter afzwakking van de wet houdende verbod op de reclame van tabaksproducten te nemen of te ondersteunen en dit onder meer omdat deze wet een parlementair initiatief was dat in Kamer en Senaat op een ruime meerderheid mocht rekenen."

président

Une motion de recommandation a été déposée par M. Francis Van den Eynde et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Francis Van den Eynde

et la réponse du ministre de la Santé publique et des Pensions, invite le gouvernement à ne prendre ni soutenir ni initiative visant à atténuer la portée de la loi interdisant la publicité pour le tabac, notamment parce qu'elle procédait d'une initiative parlementaire qui, à la Chambre comme au Sénat, avait été appuyée par une large majorité."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Hubert Brouns en Roger Lespagnard, mevrouw Myriam Vanlerberghe en de heer André Frédéric.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Hubert Brouns et Roger Lespagnard, Mme Myriam Vanlerberghe et M. André Frédéric.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

- La séance est suspendue à 12.05 heures.

- De vergadering wordt geschorst om 12.05 uur.

- La séance est reprise à 14.25 heures.

- De vergadering wordt hervat om 14.25 uur.

Le **président** : La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Mondelinge vraag van de heer Hugo Van Dienderen aan de staatssecretaris voor Veiligheid en voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over "de Belgische positie ten opzichte van de conferentie van Buenos Aires" (nr. 1538)

Question orale de M. Hugo Van Dienderen au secrétaire d'Etat à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur "la position de la Belgique à l'égard de la conférence de Buenos Aires" (n° 1538)

De **voorzitter** De heer Hugo Van Dienderen heeft het woord.

De heer **Hugo Van Dienderen** (ECOLO-AGALEV) : Mevrouw de voorzitter, het is weer zeer slecht weer deze dagen. Onlangs hadden wij af te rekenen met een serieuze ramp. Ik was een van de slachtoffers met 180 cm water in de kelder. Ik zeg niet dat deze gebeurtenissen een rechtstreeks gevolg zijn van een klimaatverandering of van het broeikaseffect. Ik hoor wel heel wat wetenschappers zeggen dat dergelijke zaken bij ons en elders in de toekomst nog veel meer zullen voorkomen, tenzij wij die dreigende klimaatverandering kunnen tegenhouden. Er bestaan in elk geval al een aantal feiten die de realiteit van het broeikaseffect illustreren.

De tien warmste jaren van de eeuw hebben zich voorgedaan op het einde van de eeuw, sinds 1980. De laatste 100 jaar is er 25% meer CO₂ uitgestoten en 2 jaar geleden heeft het *Intergovernmental Panel on Planet Change* gezegd dat er zo goed als zeker een klimaatverandering op gang aan het komen is en dat die veroorzaakt is door menselijk ingrijpen. Vandaar de conferentie van Kyoto.

Wij hebben hierover ook al een debat gehad in deze commissie. Ik heb ondertussen in documentatie van *Earth Action*, een internationale NGO, een interessante en snedige synthese gelezen. Kyoto stelt via zijn protocol een reductie van 5% voor tegen 2012, maar dat alleen voor de industrielanden. Het federale ministerie van Energie van de Verenigde Staten heeft uitgerekend wat dat mondiaal zal betekenen. Daar waar de wetenschappers zeggen dat er een reductie nodig is van 50 tot 70% om een klimaatverandering te voorkomen, veroorzaakt het protocol van Kyoto volgens de Amerikaanse berekening een stijging van 30%, omdat de ontwikkelingslanden bij hun verdere industrialisatie steeds meer fossiele energie gaan gebruiken.

Op 2 november is er in Buenos Aires de vierde conferentie van de partijen van het klimaatverdrag dat in 1992 in Rio is gesloten. Ik had graag een toelichting over het standpunt dat België daar gaat innemen. Er is ondertussen ook het standpunt van de zogenoemde Groep van Afrika. Die zegt dat alle landen zodanig zouden moeten reduceren dat de globale uitstoot kan worden verdragen door de planeet en dat men ook een evenredig deel in die mogelijke uitstoot krijgt. Het is niet omdat wij eerst hebben geïndustrialiseerd, dat wij meer mogen uitstoten. Hoe staat de Belgische regering tegenover het standpunt van de Groep van Afrika ?

Wij beleven met deze centrum-linkse regering een historisch dieptepunt in de ontwikkelingssamenwerking, ondanks

het feit dat men in Rio heeft gezegd dat er serieuze middelen van Noord naar Zuid moeten worden getransfereerd teneinde tot duurzame ontwikkeling te komen. Er is in dit verband een heel concreet voorstel gelanceerd, met name het voorstel om extra middelen te genereren voor projecten voor duurzaamheid in het Zuiden door een wereldwijde kerosentaks te heffen. Deze taks bestaat namelijk niet op vliegtuigbenzine. Ik zie dat de vorige Duitse conservatieve regering dit voorstel op een recente bijeenkomst van de internationale luchtvaart heeft gesteund. Hoe staat de Belgische regering tegenover dit concrete voorstel ?

Wij hebben het reeds gehad over ons nationaal CO₂-plan van 1994. Dat is een Belgische bijdrage tot het halen van de doelstellingen van Kyoto. Hoever staat het met de actualisering daarvan ? Hoever zijn wij gevorderd met de voorbereidingen en met de resultaten om ons aandeel in dat Kyoto-protocol te realiseren ? De geleerden zeggen wel dat wij er met Kyoto niet zullen geraken, maar om de doelstellingen van Kyoto te bereiken, zullen wij reeds een flinke inspanning moeten doen. Veel meer dan tot nog toe is gebeurd.

Dit zijn mijn drie concrete vragen, aansluitend bij de algemene vraag over onze houding in Buenos Aires.

De **voorzitter** : De staatssecretaris heeft het woord.

De heer **Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu : Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, het standpunt dat ons land volgende week zal innemen op de conferentie in Buenos Aires, past in het standpunt dat binnen de Europese Unie werd uitgewerkt en dat enkele weken geleden werd vastgelegd op de Raad van ministers van Leefmilieu in Luxemburg. De belangrijkste politieke doelstelling zal zijn alles in het werk te stellen om zo snel mogelijk de inwerkingtreding en de uitvoering van de bepalingen van Kyoto te realiseren. Over de bepalingen van Kyoto zal niet opnieuw worden onderhandeld. Ze zullen worden uitgevoerd. Het is van belang dat het elan dat in Kyoto werd opgebouwd, wordt aangehouden en dat voor een aantal onopgeloste problemen bij de uitvoering van dat protocol vooruitgang wordt geboekt. De druk op de Verenigde Staten om dat protocol te ratificeren moet worden aangehouden en zo mogelijk worden opgevoerd. Een van de grootste knelpunten is dat het

Amerikaans Congres nog altijd problemen heeft met de ratificatie van het verdrag dat wel door de Amerikaanse regering in Kyoto is goedgekeurd.

Een van de belangrijkste aspecten die nog verduidelijking behoeven, zijn de concrete voorwaarden en toepassingsregels voor de zogenaamde flexibele mechanismen die overdracht van emissierechten tussen de partijen toelaten. Die mechanismen maken het mogelijk het rendement van de ingezette financiële middelen naar emissiereducties maximaal te benutten.

Het *clean development mechanism*, waarvan sprake in artikel 12 van het protocol, is bovendien een geschikt instrument om ook ontwikkelingslanden toegang te geven tot de aangepaste technologie om hun emissies van broeikasgassen te beperken en hen geleidelijk aan te betrekken bij de uitvoering van het verdrag.

De zorg van de Europese Unie, en dus ook van België, is dat het gebruik van die flexibele mechanismen goed moet worden omschreven om te voorkomen dat ze door de partijen worden misbruikt om *loop-holes* te creëren en hun verplichtingen te omzeilen. Het is dan ook belangrijk dat die flexibele mechanismen fungeren als aanvulling op binnenlandse interne maatregelen die voor ons, ook kwantitatief, het hoofdmiddel moeten blijven om aan de Kyoto-verplichtingen te voldoen. Dat impliceert dat er voor ons een plafond komt op het in rekening brengen van emissiereducties die in het buitenland worden gerealiseerd.

In Buenos Aires moet de dialoog met de ontwikkelingslanden over hun bijdrage tot de realisatie van de doelstellingen van het verdrag worden voortgezet. Hoewel de industrielanden terecht de plicht hebben om het voortouw te nemen, zullen ook de meer ontwikkelde ontwikkelingslanden bereid moeten zijn om verbintenissen aan te gaan om op termijn hun emissies van broeikasgasen te stabiliseren.

Op het colloquium dat de Federale raad voor duurzame ontwikkeling over het protocol van Kyoto in mei 1998 heeft georganiseerd, kwam aan bod dat het nationaal CO²-reductieplan van 1994, dat door de federale en gewestregeringen werd uitgewerkt, niet het vooropgestelde resultaat had bereikt.

Volgens een voorstudie die enkele maanden geleden in mijn opdracht door het Planbureau werd uitgevoerd, bleek dat slechts de helft van de 289 maatregelen die in het plan van 1994

zijn vastgelegd tot nu toe zijn uitgevoerd. De federale overheid heeft 70% van de maatregelen die tot de exclusieve federale bevoegdheid behoren, uitgevoerd.

Op basis van de beschikbare gegevens kon het Planbureau het CO²-effect van die maatregelen niet echt berekenen. De laatste globale cijfers die wij hebben over de evolutie van de CO²-emissies wijzen erop dat de stijgende trend niet wordt omgeboogen.

De netto-CO²-emissies - niet de andere broeikasgassen - in België lagen in 1996 10,9% hoger dan in het basisjaar 1990. Of dat toe te schrijven is aan de onvolledige uitvoering van het plan van 1994, dan wel aan de aanvankelijke overschatting van de effecten van de geplande maatregelen, is moeilijk becijferbaar. Wel is duidelijk dat een van de belangrijkste basisveronderstellingen, waarvan in 1994 werd uitgegaan en die een voorwaarde was voor het behalen van resultaten zoals in 1994 werd vooropgesteld, met name de invoering van een Europese CO²-energietaks, niet werd gerealiseerd. Daarmee zijn de poten onder de stoel van 1994 reeds op voorhand weggezaagd.

Het CO²-reductieplan van 1994 is achterhaald, zowel wat de vooronderstellingen als de doelstelling betreft. In de doelstelling moeten onze engagementen van Kyoto worden vertaald. Op de interministeriële conferentie voor Leefmilieu van juni 1996 was reeds overeengekomen om tegen het einde van 1999 een nieuw nationaal plan ter bestrijding van de emissie van broeikasgassen op te stellen, rekening houdend met wat er ging komen in Kyoto en de Europese beslissing inzake de interne lastenverdeling. Dat betekent dat wij de opdracht hebben gegeven om dat CO²-reductieplan actueel te maken. Wij hebben de Federale raad voor duurzame ontwikkeling een advies gevraagd over de manier waarop met de gegevens van de laatste twee jaar de doelstellingen kunnen worden bereikt in sociaal-economisch aanvaardbare omstandigheden.

Op 28 september 1998 heeft de Federale raad voor duurzame ontwikkeling haar advies bezorgd. Zij pleit voor een grondige herziening van het CO²-plan, gebaseerd op een combinatie van verschillende instrumenten en rekening houdend met verschillende sectoren die hiertoe een bijdrage leveren. Ons departement besteedt op dit moment een studie uit om ingevolge het advies van de Federale raad voor duurzame ontwikkeling na te gaan hoe wij in de loop van volgend jaar het

CO²-plan actueel kunnen maken. In dat geval volgen wij nog steeds de timing die in 1996 werd vooropgesteld.

Er was nog een vraag gesteld in verband met de ratificatieprocedure. De Europese Commissie heeft nog niet echt een ratificeerbare tekst met de interne lastenverdeling voorgesteld, op basis waarvan in België de procedure kan worden gestart.

De voorzitter: De heer Hugo Van Dienderen heeft het woord.

De heer Hugo Van Dienderen (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de staatssecretaris, dit is geen hoopgevend verhaal, hoewel het goed gedocumenteerd en gedetailleerd werd gebracht. Het biedt ook een goed overzicht over de situatie.

Eén cijfer is mij goed bijgebleven. De Belgische emissie-uitstoot gaat met 10% omhoog, daar waar wij ons hadden voorgenomen dat deze met 5% zou dalen. Om dat goed te maken, om ons te herpakken, kunnen wij ons baseren op een advies. Er wordt gewerkt aan een studie waarin gevolg wordt gegeven aan het advies. Ik vraag mij af of op die manier in de vooropgezette termijnen de gestelde doelstellingen kunnen worden behaald.

Ik heb in mijn inleiding duidelijk gezegd dat volgens de wetenschappers die doelstellingen op zich totaal ontoereikend zijn om iets te doen aan de problemen waarmee onlangs zoveel landgenoten werden geconfronteerd en waarmee onze kinderen en kleinkinderen nog veel meer zullen worden geconfronteerd, tenzij wij nu onze verantwoordelijkheid opnemen en iets doen aan ons tomeloos gebruik van fossiele energie.

Mijnheer de staatssecretaris, wat Buenos Aires concreet betreft, maakt u het zich gemakkelijk. U verschuilt zich achter de brede rug van Europa. Ik merk geen typische accenten die België in dat debat wil inbrengen.

Ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn concrete vraag hoe wij staan tegenover de kerosinetaks of het voorstel van de groep van Afrika. Ik zie dat ook andere kleine Europese landen geregeld initiatieven nemen en voorstellen lanceren. Noorwegen bijvoorbeeld - toch een verwante regering qua politieke samenstelling - heeft een belangrijke maatregel genomen die ons groenen heel interessant lijkt. Noorwegen heeft een groot aantal "groene" taken doorgevoerd, die werden gecompenseerd door een verlaging van de taken die men heft op arbeid. De motivering die uw collega van

Hugo Van Dienderen

Leefmilieu - niet de minister van Financiën heeft die maatregel aangekondigd - aan deze maatregel geeft, is dat die moet dienen opdat Noorwegen zijn aandeel in het Kyoto-protocol zou kunnen realiseren. Dit hoor ik niet van uwentwege.

Er zijn nog tal van voorbeelden te geven die aantonen dat andere landen ook lidstaten van de Europese Unie heel wat meer initiatieven neemt dan u. Waaraan is die Belgische passiviteit toe te schrijven? Is het niet belangrijk of heeft men geen ideeën?

Staatssecretaris **Peeters** : Mijnheer Van Dienderen, u vraagt naar de Belgische houding in de diplomatieke onderhandelingen inzake de conferentie van

Buenos Aires. U geeft voorbeelden van interne beleidsmaatregelen die sommige landen van buiten de Europese Unie hebben aangekondigd. Ik heb een antwoord gegeven op uw vraag. U geeft voorbeelden die in de vraag niet waren ingeschakeld.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de uitvoering van het verdrag van Kyoto, waar het gaat over flexibele mechanismen, en het beleid dat een land binnen de Europese Unie intern kan voeren.

U moet toch intellectueel eerlijk zijn. U gaat mij geen verwijten maken over het feit dat ik niets heb gezegd over het binnenlands beleid, daar waar u alleen vragen stelt over onze diplomatieke houding in Buenos Aires. Van twee zaken een.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *La réunion publique de commission est levée à 14.40 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.40 uur.*
